

[Indenrigsministeren.]

Jeg har derfor fundet det rigtigt at fremsætte dette Forslag for det høje Landsting, men da det er mig bekendt, at tilsvarende Ønsker er fremme indenfor Selskaber, som driver Gas- og Vandværker, har jeg tillige for disse Selskabers Vedkommende optaget tilsvarende Bestemmelser i Lovforslaget. Jeg skal med disse Bemærkninger tillade mig at anbefale Lovforslaget til det høje Landstings Velvilie og til Vedtagelse.

Jeg skal dernæst tillade mig at fremsætte *Forslag til Lov om Ordning og delvis Ophævelse af det kommunale Pligtarbejde.*

Den 7. Juni 1924 blev der efter Anmodning af De samvirkende Sogneraadforeninger nedsat en Kommission med det Formaal at foretage en Undersøgelse af alle gældende Bestemmelser om Pligtkørsler og Pligtarbejder og at fremsætte Forslag til en tidssvarende Ordning af dette Spørgsmaal. I denne Kommission var repræsenteret Den danske Købstadforening, Amsraadsforeningen og De samvirkende Sogneraadforeninger, ligesom ogsaa Indenrigsministeriet og Socialministeriet havde Repræsentanter i Kommissionen. Betænkning blev afgivet den 20. September 1926. Et Resultat af denne Kommissions Arbejde er bl. a. de i Sygekasselovens § 15 gennemførte Ændringer, ligesom der i forrige Rigsdagssamling paa Grundlag af Kommissionens Indstilling gennemførtes Ændringer i den hidtil gældende Lovgivning om kommunal Lægekørsel. Nu kommer det tredje Forslag, som er bygget paa denne Kommissions Virksomhed, nemlig nærværende Lovforslag om Ordning og delvis Ophævelse af det kommunale Pligtarbejde.

Mange vil sikkert mene, at al Tale om Pligtkørsel, om Spandage og Gangdage, i Virkeligheden er en Tale, der hører Fortiden til, en Tale, som ingen Berøring har med Nutidens Forhold. Dette er dog ingenlunde Tilfældet, til Trods for at der ved forskellige Lovbestemmelser er aabnet Adgang for Kommunalbestyrelserne til Afløsning af slige Ydelser. Dette skete allerede ved Loven af 28. Februar 1856 med Hensyn til Ægt og Arbejde, som kan fordres af Sognebeboere til Kirkers Vedligeholdelse, og ved Landkommunallovens § 17 bemyndigedes Sogneraadene til at ophæve al offentlig Arbejds- og Kørselspligt, saaledes at alt saadant Arbejde fremtidig skulde udføres af dertil lejede

Folk og for Kommunekassens Regning, dog paa Vilkaar af, at det er et almindeligt Bortfald, der sker. Kommunalbestyrelsen kan ikke lade en enkelt Del af Pligtarbejdet bortfalde uden at erhverve Amsraadets Samtykke, og desuden er naturligvis Snekastningspligten in natura undtaget fra den Beføjelse, som saaledes i Landkommunallovens § 17 er givet Kommunalbestyrelserne.

Hvad det hidtidige Fribefordringsvæsen her i Landet angaar, har dette hvilet paa en gammel Forordning af 1844. Jeg er med Kommissionen fuldt ud enig i, at den saakaldte Fribefordring af første Klasse, Kongerejser og kongelige Tjenesterejser, nu maa siges at være uden enhver praktisk Betydning. Den sidste Rest heraf har været knyttet til Generalstabens Opmaalararbejde, og denne kan der efter min Opfattelse heller ikke længere tillægges nogen Vægt. Med de nuværende Befordringsmidler maa Militære og Geodæter kunne give absolut Afkald paa Retten til at udskrive Køretøjer hos Landbefolkningen. Og derfor maa Fribefordringsforordningens Bestemmelser herom efter min Opfattelse ophæves.

Hvad den saakaldte Fribefordring af anden Klasse angaar, gælder ganske det samme. Amsrejser in natura finder f. Eks. ikke mere Sted. Embedsrejser for Amtmændene, Biskopperne, Herredsfogder og Birkedommere, Provster, Brandfogder, Lægds mænd, Sognefogder, Prokuratorer i Delinkventsager o. s. v., alt dette hører med Nutidens udviklede Befordringsvæsen ganske Fortiden til; og det er derfor rimeligt, at de herom gældende Bestemmelser ophæves.

Derimod kan man naturligvis ikke bortse fra Bestemmelserne om, hvilke offentlige Kasser der skal udrede Betalingen for Besørgelse af saadanne Rejser. Her har Kommissionen foreslaaet, at de hidtil gældende Bestemmelser vedvarende skal opretholdes. Dette har Indenrigsministeriet tiltraadt, og jeg skal i saa Henseende henviser til Lovforslagets § 14.

Derimod forholder det sig anderledes med de saakaldte Sognerejser, med Spandage og Gangdage. Her er Naturalydelse i mange Kommuner i betydelig Grad opretholdt, hvilket maaske vil undre mange af det høje Tings Medlemmer, ligesom det, indtil jeg fik Rede paa Sagen, har undret mig. Men her maa man ikke glemme, at det sikkert i mange Kommuner har bidraget til Opretholdelsen af disse Naturalydelse, at Kørsler til Sognerejser kan forlanges